

- 1 Llegeix el text següent i digues si les afirmacions que hi ha a continuació són certes (C) o falses (F):

Emma Vilarasau s'enterra en un Lliure convertit en Mart

Sergi Belbel dirigeix 'Els dies feliços', de Samuel Beckett

Un paisatge lunar. Àrid, sec, mort. Ningú enlloc. Silenci. Al cim d'un pujol, hi treu el cap una floreta. És la Winnie, un dels personatges emblemàtics que van sorgir de la ploma de Samuel Beckett —un dels seus pocs protagonistes femenins—, empresonada en una muntanya de terra. No es pot moure i només té a l'abast uns quants objectes senzills: un paraigua, un barret, un raspall de dents (bé, i una pistola). I, malgrat tot, parla, parla, parla, parla amb el seu marit, el Willie (Òscar Moli-

na), tot i **no obtenir** mai resposta, com si això l'hagués de mantenir en circulació. Irònicament, o no, Samuel Beckett va titular l'obra *Els dies feliços*. “La Winnie és una dona atrapada en una vida, com tots nosaltres”, explica l'actriu que li donarà vida, Emma Vilarasau. “Alguns aconsegueixen fer un salt a una altra vida paral·lela, però la majoria ens intentem conformar amb la nostra quotidianitat, sobreviure i somriure.”

LAURA SERRA, Ara, 09/05/2014

- ☐ a Els dies feliços es representarà al Teatre Lliure.
- ☐ b L'obra se situa en un paisatge lunar.
- ☐ c Les obres de Samuel Beckett sempre estan protagonitzades per dones.
- ☐ d Emma Vilarasau dirigeix Sergi Belbel en Els dies feliços.
- ☐ e Els diàlegs entre Winnie i el seu marit, el Willie, són habituals en la funció.
- ☐ f Entre els objectes que té a l'abast la Winnie hi ha una pistola.

Ara, corregeix les frases falses:

.....

.....

.....

- 2 Relaciona:

apòstrof •

diftong •

sinalefa •

elisió •

triftong •

contracció •

contactes vocàlics dins la paraula

contactes vocàlics entre paraules

3 Fixa't en les paraules destacades en negreta del text i marca de quin contacte vocàlic es tracta:

☐ diftong	☐ sinalefa	☐ triftong	☐ elisió amb vocal neutra
☐ apòstrof	☐ contracció	☐ elisió amb vocals iguals	

4 Llegeix els textos següents i marca els que no són literaris:

text 1

- 150 grams de mantega
- 250 grams de crema de cacau
- 150 grams de farina
- 150 grams de sucre more
- 3 ous

text 2

(Saló d'un pis cèntric. Butaques.
home jove i dona jove.)
home jove: És estrany.
dona jove: El què.
home jove: Tot això.
dona jove: Què vols dir?

text 3

Uns dies passen
més lentament que els altres.
Són fugacíssims
aquells que em vén a veure;
els altres mai no acaben.

text 4

Es lloga habitació doble,
amb bany propi,
al barri de Gràcia.
370 € mensuals,
despeses no incloses.

text 5

Mai no som infinitament lluny d'aquells
qui odiem. Per la mateixa raó, doncs,
podríem creure que mai no serem abso-
lutament a prop d'aquells qui estimem.
Quan em vaig embarcar ja coneixia
aquest principi atroç. Però hi ha veritats
que mereixen la nostra atenció, i n'hi ha
altres amb les quals no ens convenen els
diàlegs.

text 6

llibre

1 1 m. [FLL] [BB] [ECO] Conjunt de
fulls escrits posats en l'ordre en què
han d'ésser llegits, especialment re-
producció impresa d'una obra en fulls
de paper reunits per plects formant un
tot. *Un llibre enquadernat. Obre un lli-
bre a la plana que vulguis i llegeix-ne
un tros. Tanca el llibre: no llegeixis més.*

NOM: _____

5 Completa cada una de les frases amb l'etiqueta corresponent:

text literari

text no literari

- a Elté com a objectiu transmetre informació.
- b Elté com a objectiu emocionar.
- c Les novel·les són un exemple de
- d Les receptes de cuina són un exemple de

Solucions

- 1 a C
b C
c F Els dies feliços és una de les poques obres de Beckett que té una protagonista femenina.
d F Sergi Belbel dirigeix Emma Vilarasau en Els dies feliços.
e F Winnie parla al seu marit, però mai no obté resposta.
f C
- 2 Contactes vocàlics dins la paraula: diftong i triftong.
Contactes vocàlics entre paraules: elisió, sinalefa, apòstrof i contracció.
- 3 Elisió amb vocals iguals.
- 4 No són literaris els textos 1, 4 i 6.
- 5 a text no literari
b text literari
c text literari
d text no literari

1 Observa la portada següent i contesta:

- Quin és el titular principal? En què t'has fixat per a contestar?

.....

.....

.....

.....

.....

- Quina et sembla que és la segona notícia més important? Per què?

.....

.....

.....

.....

.....

2 Fixa't en la portada anterior i marca els elements que hi apareixen:

☐ publicitat	☐ capçalera
☐ preu	☐ índex
☐ fotografies	☐ nombre d'exemplars impresos
☐ pàgina de cada notícia	☐ entrevista

3 Classifica les paraules del titular principal i del seu subtítol segons que siguin agudes, planes o esdrúixoles.

esdrúixoles	planes	agudes

NOM:

4 Fixa't en l'exemple i explica per què s'accentuen les paraules següents:

• **rècord:** S'accentua perquè és una paraula plana i no acaba en vocal, vocal + s, -en, -in.

• **desorientació:**

• **públics:**

• **pública:**

Ara, pensa exemples de paraules que tinguin aquestes característiques i escriu-les:

• **Agudes que s'accentuen:**

• **Agudes que no s'accentuen:**

• **Planes que s'accentuen:**

• **Planes que no s'accentuen:**

5 Llegeix el principi del conte de Quim Monzó titulat **Globus**:

Va passar els primers vint anys de vida en un circ, corrent d'un lloc a l'altre (i mai en tots aquells anys no va trepitjar la mateixa ciutat dues vegades). Hi havia hagut algun cop un altre circ que hagués errat tan desmesuradament? Fill d'acròbates, la infantesa li omplí cada dia de paisatges nous, i fou amic de nans i pallassos, domadors i lleons, ponis, trapezistes, funàmbuls, homes bala i elefants. Conegué tres Buffalos Bills i dues índies ballarines que es deixaven siluetejar de ganivets. A catorze anys s'enamorà d'una adolescent que durant tres vespres ocupà la segona fila. El tercer vespre (ell ajudava la dama dels gossets ensinistrats), l'adolescent li féu l'ullet i ell es tornà tot roig. No va saber com reaccionar i, quan hagué rumiat un mètode d'apropament, ja era massa tard: marxava per la carretera, en una caravana de carros cap a la ciutat següent.

QUIM MONZÓ, "Globus", dins *Vuitanta-sis contes*, Quaderns Crema

Ara, contesta:

• On té lloc l'acció?

.....

• Quins elements propis d'aquest espai apareixen en el text?

.....

.....

.....

• Quines dades del protagonista hi apareixen?

.....

.....

.....

NOM:

Solucions

- 1 • “Rècord d'alumnes”. Perquè és la notícia de la portada que ocupa més espai i va acompanyada de més informació en el cos de la notícia i d'una fotografia. La mida de la lletra del titular és més grossa que la dels altres.
• “Montilla encara es pensa la data”. Perquè està a la part central i la mida de la lletra del titular és la segona més grossa.
- 2 Han de marcar els elements següents:
publicitat, preu, fotografies, pàgina de cada notícia, capçalera.
- 3 Agudes: estudiants, desorientació, augment, formació, professional.
Planes: rècord, alumnes, terços, matriculen, centres, públics.
Esdrúixoles: pública.
Resposta oberta.
- 4 • desorientació: S'accentua perquè és una paraula aguda acabada en vocal.
• públics: S'accentua perquè és una paraula plana i no acaba en vocal, vocal + s, -en, -in.
• pública: S'accentua perquè és esdrúixola i aquestes sempre s'accentuen.
- 5 • En un circ.
• Acròbates, nans, pallasos, domadors, lleons, ponis, trapezistes, funàmbuls, homes bala, elefants, ballarines, dama dels gossets ensinistrats, caravana.
• Resposta model:
Fill d'acròbates, va passar la seva infantesa vivint en un circ. Quan tenia catorze anys, es va enamorar d'una espectadora, però quan va reunir prou valor per a apropar-s'hi, el circ ja marxava cap a una altra ciutat. Va portar una vida nòmada durant vint anys i va viatjar per tot el món.

- 1 Llegeix aquesta notícia i relaciona cada una de les preguntes periodístiques amb el nombre corresponent:

(1) Inventen el robot mascota

El **disseny** està bioinspirat en un gos de companyia que es mou de forma autònoma i es controla a través del GPS d'un telèfon

ARA Barcelona | 05/02/2015 12.24

(2) Vuit investigadors del departament d'Informàtica i Enginyeria Industrial (DIEI) de (3) l'Escola Politècnica **Superior** de la Universitat de Lleida (UdL), **encapçalats** pel **professor** de robòtica Jordi Palacín, han dissenyat i **desenvolupat** un prototip de robot mòbil de companyia **capaç** de moure's de forma autònoma en exteriors i que es controla remotament a través del GPS d'un telèfon mòbil amb sistema operatiu Android.

(4) El disseny està bioinspirat per tal d'**assemblar-se** a un petit gos de companyia, amb una **carcasa** construïda amb una impressora 3D de prototipatge ràpid que permet reproduir qualsevol forma. També incorpora un sistema tot terreny amb quatre rodes motrius.

L'equip de Palacín (5) ha volgut treure més profit dels **dispositius** que ja incorporen els telèfons mòbils actuals, com ara els sensors de localització GPS, acceleròmetres, giroscopis, brúixoles digitals o les **possibilitats** de connectivitat amb altres dispositius mitjançant la tecnologia Wi-Fi i GSM (sistema global per a les comunicacions mòbils).

La novetat d'aquest prototipus de robot mòbil autònom és que no està **basat** en cap sistema de **visió artificial**, que són molt difícils de fer funcionar de forma efectiva sota la llum del sol.

☐ a Què?

☐ b Qui?

☐ c Com?

☐ d On?

☐ e Per què?

- 2 Fixa't en les paraules en negreta del text anterior i classifica-les segons la pronúncia:

ESSA SONORA [z]	ESSA SORDA [s]

- 3 Cerca en la notícia anterior paraules que compleixin les condicions següents i escriu-les:

a Té ix darrere u:

d És un sinònim de independent:

b Té x darrere consonant:

e És un sinònim de a distància:

c S'escriu amb nn:

f És un sinònim de benefici:

4 Completa el fragment del poema següent amb la paraula adequada. Tingues en compte la rima indicada:

fina - estant - cel - mida - grua - ull

Quina grua el meu estel

Quina grua el meu estel, 7a
 quin estel la meva! 7b
 —de tant com brilla en el 7a
 sembla una donzella nua. 7b

 L'espurneig que em fereix l'..... 7c
 són els seus pits quan s'inclina: 7d
 si fa un mirall de l'escull 7c
 perleja a l'arena 7d

 De la meva barca 7e
 dono al cordill tota 7f
 I l'ala clara, s'estant 7e
 del gavot que passa i crida. 7f

JOAN SALVAT-PAPASSEIT

Ara, completa:

- Les estrofes del poema són, perquè són formades per quatre versos d'art Els versos són i tenen rima, és a dir, es repeteixen les vocals i les consonants. Els versos rimen alternadament, així que són versos amb rima

5 Completa cada definició amb el terme corresponent:

acotacions - comèdia - teatre - tragèdia - drama - acte

- a: subgènere teatral en el qual l'home domina el conflicte.
- b: part del text mitjançant la qual l'autor indica característiques de l'escenificació i de la representació dels actors.
- c: subgènere teatral que representa una acció seriosa i greu.
- d: part d'una obra de teatre separada de les altres per un interval de temps.
- e: gènere literari que produeix obres que estan pensades per a ser representades per uns autors davant un públic.
- f: subgènere teatral que té com a finalitat que el públic ho passi bé.

Solucions

1 a 1; b 2; c 4; d 3; e 5.

2 ESSA SONORA [z]: desenvolupat, dispositius, basat, visió.

ESSA SORDA [s]: disseny, superior, encapçalats, professor, capaç, assemblar-se, carcassa, possibilitats, artificial.

3 a brúixola

b exteriors

c connectivitat

d autònoma

e remotament

f profit

4 Quina grua el meu estel,
quin estel la meva grua!
—de tant com brilla en el cel
sembla una donzella nua.

L'espurneig que em fereix l'ull són
els seus pits quan s'inclina: si fa
un mirall de l'escull
perleja a l'arena fina.

De la meva barca estant
dono al cordill tota mida. I
l'ala clara, sestant
del gavot que passa i crida.

- Les estrofes del poema són quartetes, perquè són formades per quatre versos d'art menor. Els versos són heptasil·labs i tenen rima consonant, és a dir, es repeteixen les vocals i les consonants. Els versos rimen alternadament, així que són versos amb rima encadenada.

5 a drama

b acotacions

c tragèdia

d acte

e teatre

f comèdia

1 Llegeix el fragment d'aquest reportatge i completa els requadres en blanc:

Títol:

L'empremta de Miró, Gaudí, Picasso i Casals al camp de Tarragona i les Terres de l'Ebre

Oriol Oliva

La natura, els camps llaurats, la mar i la seva olor, la llum mediterrània, les tradicions rurals... L'essència del camp català va ser una font d'inspiració clau per a una formada d'artistes irrepetibles. Casals, Miró, Picasso i Gaudí són els protagonistes de la ruta "El paisatge dels genis", un itinerari amb què podem reviure l'estreta vinculació que aquests quatre genis van tenir amb el sud de Catalunya i que ens permetrà veure com l'encant d'aquests racons va condicionar la seva obra.

Títol:

Ni durant els seus periples del continent europeu com a violoncel·lista ni durant el seu exili a Puerto Rico, Pau Casals no va oblidar la seva infantesa al cèntric carrer de Santa Anna o les llargues temporades a Sant Salvador, el barri mariner del Vendrell. Una bona mostra d'aquesta estima per la seva ciutat natal va ser la construcció de la Vil·la Museu Casals que el mateix compositor va ordenar aixecar el 1910 a l'antiga casa d'estiueig de la família. Aquest

centre rehabilitat l'any 2001 disposa d'un jardí mirador des del qual podem imaginar-nos la vida del petit Pau abans de convertir-se en un dels grans violoncel·listes de la història.

Títol:

Qui podria imaginar-se que una malaltia fos l'origen de l'idil·li entre el Mas Miró i el seu resident més cèlebre? Tot va començar quan, amb divuit anys, Miró va visitar per primera vegada aquesta finca per tal de superar una lleu afecció. Però

aquella relació amb un món aspre i rural no sols el va curar, sinó que el va ajudar a crear el seu univers creatiu. Si volem conèixer fil per randa l'origen artístic d'un dels grans pintors surrealistes, el Centre Miró de Mont-roig del Camp ens proposa una passejada que creua el poble, mena a l'ermita de la Mare de Déu de la Roca i passa pels racons de la vila que van inspirar l'obra d'uns dels pintors cabdals de les avantguardes.

[...]

Sàpiens núm.117, www.sapiens.cat

NOM:

2 Torna a llegir el text i digues si les afirmacions següents són certes (C) o falses (F):

- ☐ a El reportatge parla de Miró, Gaudí, Picasso i Casals.
- ☐ b Tots els protagonistes del reportatge tenen en comú que són escriptors.
- ☐ c El reportatge té un avanttítol.
- ☐ d Pau Casals està estretament relacionat amb el Mont-roig.
- ☐ e Pau Casals està estretament relacionat amb el Vendrell.

3 Digues si els sintagmes subratllats són un subjecte (S) o un predicat (P) i marca'n el nucli:

- ☐ a L'essència del camp català va ser una font d'inspiració clau per a una fornada d'artistes irrepetibles.
- ☐ b Casals, Miró, Picasso i Gaudí són els protagonistes de la ruta "El paisatge dels genis".
- ☐ c Aquest centre rehabilitat l'any 2001 disposa d'un jardí mirador.

4 Digues si aquestes frases tenen sentit figurat (F) o sentit literal (L):

- ☐ a Si en Pere se n'ha assabentat, ja has begut oli!
- ☐ b No facis una altra rentadora, que encara hi ha roba estesa.
- ☐ c No recordo com es deia... Ho tinc a la punta de la llengua!
- ☐ d Està molt enfadat amb tu; quan ha marxat treia foc pels queixals.
- ☐ e La ferida, la té a la punta de la llengua.
- ☐ f Ara no diguis res de la festa sorpresa, que hi ha roba estesa.

Ara, explica els significat de les frases que tenen sentit figurat:

.....

.....

.....

.....

5 Completa les definicions següents amb el mot adient:

sons - personificació - oposats - el·lipsi

- a Antítesi: Col·locació de termesben a prop l'un de l'altre.
- b: Eliminació d'elements per a condensar l'expressió.
- c Al·literació: Repetició en un espai reduït de determinatsper a obtenir un efecte concret.
- d: Dotació d'atributs humans a algun ésser que no ho és.

Ara, relaciona cada exemple amb una de les figures retòriques anteriors:

1 Parets que parlen del que fórem.	2 Ell va anar a la piscina. Ella, a la platja.	3 Nit i dia. Amargor i dolçor.	4 Xoca l'embriox de clenxes arrauxades amb un esqueix de xarpelleres fluixes.

Solucions

- 1 Resposta oberta.
 - 2 a
Cert
a. b
Falsa
. c
Falsa
. d
Falsa
. e
Cert
a.
 - 3 a L'essència del camp català – subjecte.
b són els protagonistes de la ruta “El paisatge dels genis” – predicat.
c Aquest centre rehabilitat l'any 2001 – subjecte.
 - 4 a Sentit figurat. Haver fet una malifeta i no tenir escapatòria.
b Sentit literal.
c Sentit figurat. Estar a punt de recordar alguna cosa.
d Sentit figurat. Estar molt enfadat.
e Sentit literal.
f Sentit figurat. Haver-hi persones que poden sentir el que es diu.
 - 5 a oposats
b el·lipsi
c sons
d personificació
- 1 d
2 b
3 a
4 c

1 Llegeix la crònica següent i, després, contesta:

10 anys de Mazoni

Berta Conesa | abr 25, 2015

El Teatre Municipal de Girona ja era força ple quan hi **vaig arribar**; de mica en mica encara anava arribant més gent mentre una veu anunciava que quedava poc perquè sortís Mazoni a l'escenari, i així ho va fer a tot ritme; un ritme que de seguida es va encomanar a tot el públic.

Mazoni estava de celebració, ja fa 10 anys que varen començar, **i això no és pas poc!** El concert **que ens han ofert**, doncs, ha estat un repàs a tota la seva trajectòria musical, des del primer fins a l'últim disc, i ha recordat tots aquells temes que han anat marcant la seva aportació al panorama musical. Gràcies a això, **hem pogut analitzar** i veure els canvis de sonoritat que ha viscut Mazoni al llarg de tot aquest temps, des de músiques més tranquil·les i melòdiques fins a ritmes més eclèctics i moguts, amb la qual cosa demostra que sap tocar infinitud d'estils a nivell d'expert.

De mica en mica, els electroxocs musicals que emanaven de l'escenari s'anaven fent eco entre el públic, que ben aviat va enganxar el corrent, per això un terç dels assistents van estar dempeus bona part del concert. Veure el Teatre Municipal de Girona amb tot de gent serpentejant i ballant a ritme de la música de Mazoni és quelcom que s'ha de veure alguna vegada. Quan el concert es va fondre, semblava que el públic no estava gens conforme, i el toc final d'aquest concert va ser la reaparició de Mazoni de nou, que a toc d'acústica i altres instruments van baixar de l'escenari a tocar una última peça: "M'agrades molt". Una **gran elecció per a posar punt i final a un concert rodó!**

totmusicat.cat

- a** Qui és el protagonista de la notícia?
- b** Què celebra?
- c** On ho celebra?

2 Fixa't en els fragments destacats i contesta:

- a** En quina persona està escrit el text?
- b** Quin sentiment expressen els fragments ressaltats en blau? Com es marca aquesta entonació especial al text?

3 Classifica els sintagmes subratllats del text segons l'estructura del complement del nom:

oració	
SPreP	
adjectiu	

4 Llegeix els textos següents i fes la traducció al català:

Non ! Il n'est plus de minutes , il n'est plus de secondes ! Le temps a disparu ;
c'est l'Eternité qui règne, une éternité de délices !

¡No! ¡No hay más minutos! ¡No hay más segundos! El tiempo ha desaparecido:
es la Eternidad que reina, una eternidad de delicias.

CHARLES BAUDELAIRE, "La chambre double".

.....

.....

.....

.....

.....

Ara, completa la taula amb les paraules adequades:

francès				temps	
català	no		segons		
castellà		más			eternidad

5 Relaciona:

bi- •	• economia
inter- •	• anual
semi- •	• nacional
re- •	• data
post- •	• desnatat
macro- •	• fer

Què signifiquen aquests prefixos?

bi-:

inter-:

semi-:

re-:

post-:

macro-:

NOM:

Solucions

- 1 a El grup Mazoni.
b Els 10 anys del grup.
c Al teatre municipal de Girona.
- 2 a En primera persona.
b Admiració i eufòria. Es marca amb els signes d'exclamació.
- 3 Oració: El concert que ens han ofert.
SPrep: els canvis de sonoritat. La música de Mazoni.
Adjectiu: el panorama musical.
- 4 No! No hi ha més minuts! No hi ha més segons!
El temps ha desaparegut: és l'Eternitat qui regna, una eternitat de delícies.

non (fr.) – no (cat.), no (cast.)
plus (fr.) – més (cat.) – más (cast.)
secondes (fr.) – segons (cat.) – segundos (cast.)
temps (fr.) – temps (cat.) – tiempo (cast.)
éternité (fr.) – eternitat (cat.) – eternidad (cast.)
- 5 bianual (dos)
internacional (entre)
semidesnatat (mig)
refer (de nou)
postdata (darrere)
macroeconomia (gran)

1 Llegeix l'article d'opinió següent i digues si les afirmacions són certes (C) o falses (F):

CARLES CAPDEVILA

Salut, sort i bon humor

EL MILLOR QUE puc desitjar a algú que estimo és “salut, sort i bon humor”. En aquest ordre. Deu ser una adaptació intuïtiva del “salut, diners i amor” que sentia en castellà de nen. El que em convenç que són les tres coses més desitjables és pensar en la seva absència. Algú amb mala salut, mala sort i mal humor és literalment un desgraciat. Com que la salut com a prioritat no la trobo discutible, i com més casos vius a prop més t’hi refermes, miraré de justificar el pes dels altres dos membres de la meua trilogia aspiracional. Crec en poques coses, però a certa edat has conegut prou casos de gent amb sort i gent amb molt mala sort per a dubtar que el seu repartiment és una injustícia enorme. Sovint demano a gent que ha tingut èxit que reconegui la part de fortuna en la seva trajectòria, i **ho** fan, perquè queda bé fer-ho, però de seguida apareix la reivindicació del seu esforç. O sigui, me l’he guanyada. **Els** ho accepto per a no discutir, però hi ha tanta gent que es guanya la sort i no la té que em sembla gairebé obscè no acceptar-ho. Entenc la por que creure en la sort sigui utilitzat com a excusa, i procuro mantenir una mirada escèptica, però la sort actua al marge del que pensem, no s’atura. I és tan capriciosa, que tendeix a ser repetitiva en les dues versions, la bona i la dolenta. Suposo que per això invoco el bon humor, entès com a distància irònica, com a capacitat de lluita i com a actitud positiva, com a element per a celebrar que tinguem salut i sort i per a sobreviure a la mala salut i a la mala sort.

Ara, 07/09/2013

- ☐ a Carles Capdevila desitja “salut, diners i amor” a les persones que més estima.
- ☐ b No explica per què desitja salut perquè ho troba indiscutible.
- ☐ c Carles Capdevila creu que la sort és sempre justa.
- ☐ d Carles Capdevila invoca el bon humor com a actitud positiva a la vida.

2 Completa les definicions següents:

Els pronoms tenen les tres persones gramaticals: primera (.....), segona (.....) i (ell). N’hi ha de o forts i d’àtons o

Els pronoms personals fan de subjecte de l’oració i, precedits de preposició, poden exercir de complements verbals.

Els pronoms personals van sempre davant o darrere del verb.

3 Fixa’t en els pronoms destacats del text i relaciona:

a CD determinat	negreta cursiva
b CI	negreta
c CD neutre	negreta subratllada

4 Relaciona cada gènere líric trobadoresc amb la seva definició:

cançó •	• Cant als festeigs amorosos entre pastores i cavallers.
sirventès •	• Cant al despertar dels amants que s'han de separar quan comença el nou dia.
plany •	• Cant dedicat gairebé sempre a l'amor.
pastorella •	• Cant reservat a lloar un personatge mort.
alba •	• Cant dedicat a l'atac personal o a la propaganda ideològica.

5 Llegeix aquest fragment del Llibre de les bèsties i contesta:

1. DE L'ELECCIÓ DEL REI

En una bella plana, per on passava una bella aigua, estaven moltes bèsties que volien elegir rei. Acord fo emprès per la major part, que el Lleó fos rei; mas lo Bou contrastava molt fortment a aquella elecció, e dix estes paraules:

-Senyors, a noblesa de rei se cové bellesa de persona, que sia gran, humil, e que no dó damnatge a ses gents. Lo Lleó no és gran bèstia, ni és bèstia que viva d'herba, ans menja les bèsties. Lo Lleó ha paraula e veu que fa estremir de paor tots nosaltres, con crida. Mas, per mon consell, vosaltres elegirets lo Cavall a rei; car lo Cavall és gran bèstia, e bella, e humil: lo Cavall és bèstia lleugera, e no ha semblant ergullós, ni no menja carn.

a Quin animal és elegit rei?

.....

b Quin animal s'oposa a aquesta elecció? Quina alternativa proposa?

.....

c Què representen els animals en el Llibre de les bèsties?

.....

NOM:

Solucions

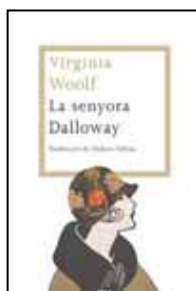
- 1 a Falsa.
b Certa.
c Falsa.
d Certa.
- 2 Els pronoms **personals** presenten les tres persones gramaticals: primera (**jo**), segona (**tu**) i **tercera** (ell). N'hi ha de **tònics** o forts i d'**àtons** o **febles**.

Els pronoms personals **tònics** fan de subjecte de l'oració i, precedits de preposició, poden exercir de complements verbals.

Els pronoms personals **àtons** van sempre davant o darrere del verb.

- 3 a CD determinat: negreta.
b CI: negreta subratllada.
c CD neutre: negreta cursiva.
- 4 cançó: cant dedicat gairebé sempre a l'amor.
sirventès: cant dedicat a l'atac personal o a la propaganda ideològica.
plany: cant reservat a plorar un personatge mort.
pastorella: cant als festeigs amorosos entre pastores i cavallers.
alba: cant al despertar dels amants que s'han de separar quan comença el nou dia.
- 5 a El Lleó.
b El Bou. Proposa l'elecció del Cavall.
c Els comportaments humans.

1 Llegeix la crítica següent i, després, resol les qüestions:

La senyora Dalloway

Virginia Woolf
Trad. Dolors Udina
La Magrana
224 pàg. 19 €

Virginia Woolf **és** una de les escriptores que millor **ha sabut** expressar en paraules el complex món interior de les persones; la barreja d'emocions i pensaments que **flueixen** de manera ininterrompuda per la ment d'homes i dones. Aquest talent pel retrat psicològic **queda** especialment palès en *La senyora Dalloway* (1925), una de les seves millors obres que ara es **publica** en català en una nova traducció de Dolors Udina.

Londres **és** l'escenari d'aquesta novel·la que **transcorre** al llarg d'un sol dia de juny de 1923. Virginia Woolf **reflecteix**, amb exquisida subtilitat, tot allò que passa pel cap dels protagonistes. Així, a mesura que **passen** les hores que **marquen** les campana-

des del Big Ben, **compartim** els pensaments i les emocions de la burgesa senyora Dalloway, ja en la cinquantena, les reflexions de l'home que tant la **va estimar** en la seva joventut o el turment interior d'un veterà traumatitzat pel que **va experimentar** a la guerra.

Woolf **domina** magistralment la introspecció psicològica i això **dóna** cos i densitat a una novel·la que cal **llegir** sense pressa, **assaborint** tots els matisos d'uns personatges que sovint **amaguen** els seus autèntics sentiments sota un posat de digna contenció. Potser perquè, com **demostra** Woolf, el pas del temps, les ferides del desamor o els traumes de la guerra **deixen** cicatrius emocionals que són molt difícils de **superar**.

Voldria destacar la traducció de Dolors Udina, la primera que es **fa** al català d'aquesta obra després de la de Cèsar August Jordana, del 1930. Gràcies a la seva feina, el to, el ritme i la força poètica del text de Virginia Woolf ens **arriben** més endins.

Carles Valbuena, *Time Out*, 12.12.2013

a Marca les quatre parts de la crítica.

b De qui es parla en la valoració reflexiva d'aquesta crítica?

2 Fixa't en les formes verbals destacades del text de l'activitat anterior i digues quin color correspon a cada conjugació:

subratllada: **cursiva:** **negreta:**

3 Conjuga el present d'indicatiu dels verbs següents:

Jo	amago	vull	
Tu			
Ell/Ella			
Nosaltres	amaguem		fluïm
Vosaltres		voleu	
Els/Elles			flueixen

4 Llegeix el fragment següent del **Llibre dels fets** i completa el text amb la paraula adequada:

58. De com desembarcà l'estol del rei a la Dragonera

I, feta aquesta oració, ens vingué un pensament: que encara que era acordat pels nobles barons i pels que entenien en coses de la mar que havíem d'arribar a Pollença, nós volíem preguntar si en aquella galera on anàvem hi havia ningú que hagués estat a Mallorca i a l'illa. I, quan ho haguérem preguntat, en Berenguer Gairan, còmit de la galera, ens respongués que ell havia estat en el país. I li preguntàrem quins ports hi havia prop de la ciutat, a la part que mira a Catalunya. I ens digué que hi havia un puig allunyat de la ciutat a tres lligues per terra, i a vint milles per mar, que tenia per nom la Dragonera i no s'ajuntava amb la terra ferma de Mallorca, en el qual hi havia un pou d'aigua dolça, perquè una vegada que ell hi va ser, els seus mariners en tragueren aigua, i que prop de terra hi havia un puget separat de terra ferma, que s'anomenava Pantaleu; i de la terra a aquell pugeu hi havia un tret de ballesta. I nós li diguérem:

—Doncs, ¿per què hem de cercar altre lloc per atracar, sinó aquest, si hi tenim aigua dolça, i hi tenim bon port, i els cavalls podran refer-se a despit dels sarraïns? I aquí podrà venir tot el nostre estol i, d'allà estant, podrem decidir a quina part convé d'anar.

Llibre dels fets, Editorial Afers.

El Llibre dels fets és un exemple de prosa dels segles i
i és una de les quatre grans Les cròniques dels reis catalans van ser
les primeres d'Europa redactades en una llengua: el català. El Llibre dels fets
o és la més antiga de les cròniques. Narra de manera autobiogràfica les gestes
més importants del rei Jaume i se centra sobretot en les conquestes de
i València.

El fragment "De com desembarcà l'estol del rei a la Dragonera" forma part de la narració
de la conquesta de S'hi narra com, tot i tenir previst desembarcar
a, finalment el rei decideix que les tropes desembarquin a la
El fragment està narrat en plural "nós", forma que feien servir els reis
per a referir-se a ells mateixos.

5 Relaciona les obres i els autors següents amb el tipus de prosa corresponent:

Crònica de Bernat Desclot •

Bernat Metge •

La disputa de l'ase •

Francesc Eiximenis •

Jaume I •

Anselm Turmeda •

Lo Somni •

Crònica de Pere el Cerimoniós •

Vicent Ferrer •

Lo Crestià •

• Prosa historiogràfica

• Prosa religiosa

• Prosa humanística

Solucions

1 a Reproducció de la coberta del llibre

Fitxa: La senyora Dalloway

Virginia Woolf

Trad. Dolors Udina

La Magrana

224 pàg. 19 €

Part expositiva: Virginia Woolf és una de les escriptores que millor ha sabut expressar en paraules el complex món interior de les persones; la barreja d'emocions i pensaments que flueixen de manera ininterrompuda per la ment d'homes i dones. Aquest talent pel retrat psicològic queda especialment palès en La senyora Dalloway (1925), una de les seves millors obres que ara es publica en català en una nova traducció de Dolors Udina.

Londres és l'escenari d'aquesta novel·la que transcorre al llarg d'un sol dia de juny de 1923. Virginia Woolf reflecteix, amb exquisida subtilitat, tot allò que passa pel cap dels protagonistes. Així, a mesura que passen les hores que marquen les campanades del Big Ben, compartim els pensaments i les emocions de la burgesa senyora Dalloway, ja en la cinquantena, les reflexions de l'home que tant la va estimar en la seva joventut o el turment interior d'un veterà traumatitzat pel que va experimentar a la guerra.

Valoració reflexiva: Woolf domina magistralment la introspecció psicològica i això dona cos i densitat a una novel·la que cal llegir sense pressa, assaborint tots els matisos d'uns personatges que sovint amaguen els seus autèntics sentiments sota un posat de digna contenció. Potser perquè, com demostra Woolf, el pas del temps, les ferides del desamor o els traumes de la guerra deixen cicatrius emocionals que són molt difícils de superar.

Voldria destacar la traducció de Dolors Udina, la primera que es fa al català d'aquesta obra després de la de Cèsar August Jordana, del 1930. Gràcies a la seva feina, el to, el ritme i la força poètica del text de Virginia Woolf ens arriben més endins.

b De l'autora, Virginia Woolf, i de la traductora al català, Dolors Udina.

2 subratllada: segona

cursiva: primera

negreta: tercera

3 jo amago, tu **amagues**, ell **amaga**, nosaltres amaguem, vosaltres **amagueu**, ells **amaguen**.

jo vull, tu **vols**, ell **vol**, nosaltres **volem**, vosaltres voleu, ells **volen**.

jo **flueixo**, tu **flueixes**, ell **flueix**, nosaltres fluïm, vosaltres **fluïu**, ells flueixen.

4 El Llibre dels feits és un exemple de prosa **historiogràfica** dels segles **xiii** i **xiv** i és una de les quatre grans **cròniques**. Les cròniques dels reis catalans van ser les primeres d'Europa redactades en una llengua **romànica**: el català. El Llibre dels feits o **Crònica de Jaume I** és la més antiga de les cròniques. Narra de manera autobiogràfica les gestes més importants del rei Jaume i se centra sobretot en les conquestes de **Mallorca** i València.

El fragment "De com desembarcà l'estol del rei a la Dragonera" forma part de la narració de la conquesta de **Mallorca**. S'hi narra com, tot i tenir previst desembarcar a **Pollença**, finalment el rei decideix que les tropes desembarquin a la **Dragonera**. El fragment està narrat en plural **majestàtic** "nós", forma que feien servir els reis per a referir-se a ells mateixos.

5 Prosa historiogràfica: Crònica de Bernat Desclot, Jaume I, Crònica de Pere el Cerimoniós.

Prosa religiosa: La disputa de l'ase, Francesc Eiximenis, Anselm Turmeda, Vicent Ferrer, Lo Crestià.

Prosa humanística: Bernat Metge, Lo Somni.

1 Ordena els passos de la recepta següent:

Pastís tatin de figues

ingredients per a 4 persones:

1 kg de figues fresques
150 g de sucre
50 ml d'aigua mineral
300 g de pasta de full
200 g de nata líquida

Preparació

- ☐ amb compte, traieu la paella del forn. Poseu-hi un plat més gros al damunt i, amb un cop ràpid, gireu la paella. Vigileu, sobretot, que no us cremeu amb el suc del pastís tatin. Ja el tindreu posat al plat. deixeu-lo refredar una estona.
- ☐ apagueu el foc i poseu al damunt d'una paella una làmina de pasta de full de la mateixa mida. Punxeu-la amb una forquilla i poseu-la a coure al forn 25 minuts a 180 °C, fins que la pasta de full sigui cuita.
- ☐ tal·leu el pastís tatin quan sigui tebi i acompanyeu-lo de la nata.
- ☐ Poseu el sucre amb una mica d'aigua al foc perquè es caramel·litzi. Quan comenci a agafar color, poseu-hi les figues i deixeu-les coure 1 min.
- ☐ Munteu la nata; ha de quedar mig muntada.
- ☐ Peleu les figues.

Pep nogué. cuina.cat

- Creus que, en aquest cas, l'ordre de la informació és rellevant? Per què?

2 Fixa't en les formes verbals de la recepta de l'activitat anterior i marca les opcions correctes:

☐ primera persona	☐ segona persona	☐ tercera persona
☐ singular	☐ plural	
☐ futur	☐ perífrasi verbal d'obligació	☐ imperatiu

3 Converteix les ordres següents en prohibicions en singular:

Munteu la nata:

Poseu el sucre:

Traieu la paella:

4 Relaciona les dades següents amb la novel·la de cavalleries corresponent:

Tirant lo Blanc •

Curial e Güelfa •

- L'enamorada del protagonista es diu Carmesina.
- Va ser escrita entre 1435-1462.
- El protagonista és un jove sense fortuna que, gràcies a la protecció d'una dama vídua que se n'enamorarà, podrà accedir a l'orde de cavalleria.
- L'autor és Joanot Martorell.
- No en coneixem l'autor.
- L'enamorada del protagonista es diu Güelfa.
- El protagonista és un cavaller que té un gran amor a la cort de Constantinoble.
- Va ser escrita entre 1405/10-1465.

5 Llegeix el fragment següent de **Tirant lo Blanc** i contesta:

Aflaquent de jorn en jorn e deixant-se anar los ànims ociosos dels cavallers anglesos, molts dies eren passats en pau, tranquil·litat, e repòs folgat havien. Lo virtuós rei d'Anglaterra, perquè a total oci e llanguiment no es sotsmetessen, deliberà, puix havia contractat matrimoni, de fer cridar cort general a fi que s'hi fes gran exercici d'armes. La fama fon divulgada per tots los regnes de cristians, de la grandíssima festa que lo famós Rei preparava.

a On té lloc l'acció?

.....

b A quines altres corts viu aventures Tirant?

.....

c Quin personatge apareix en aquest fragment?

.....

d Reescriu aquest fragment amb les teves paraules.

.....

NOM:

Solucions

- 1 1 Peleu les figues.
2 Poseu el sucre amb una mica d'aigua al foc perquè es caramelitzi. Quan comenci a agafar color, poseu-hi les figues i deixeu-les coure 1 min.
3 Apagueu el foc i poseu al damunt d'una paella una làmina de pasta de full de la mateixa mida. Punxeu-la amb una forquilla i poseu-la a coure al forn 25 minuts a 180 °C, fins que la pasta de full sigui cuïta.
4 Amb compte, traieu la paella del forn. Poseu-hi un plat més gros al damunt i, amb un cop ràpid, gireu la paella. Vigileu sobretot que no us cremeu amb el suc del pastís Tatin. Ja el tindreu posat al plat. Deixeu-lo refredar una estona.
5 Munteu la nata; ha de quedar mig muntada.
6 Talleu el pastís Tatin quan sigui tebi i acompanyeu-lo de la nata.
• Sí, perquè si no seguim les instruccions amb l'ordre correcta la recepta no sortirà bé.
- 2 Segona persona, plural, imperatiu
- 3 No muntis la nata.
No posis el sucre.
No treguis la paella.
- 4 Tirant lo Blanc
L'enamorada del protagonista es diu Carmesina.
L'autor és Joanot Martorell.
El protagonista és un cavaller que té un gran amor a la cort de Constantinoble.
Va ser escrita entre 1405/10-1465.
Curial e Güelfa
Va ser escrita entre 1435-1462
El protagonista és un jove sense fortuna que, gràcies a la protecció d'una dama vídua que se n'enamorarà, podrà accedir a l'orde de cavalleria.
No en coneixem l'autor.
L'enamorada del protagonista es diu Güelfa.
- 5 a A la cort d'Anglaterra.
b A la cort de Sicília i a la de Constantinoble.
c El rei d'Anglaterra
d Resposta model: El rei d'Anglaterra convoca corts general aprofitant l'esdeveniment de les seves noces, i la notícia d'aquesta gran festa es difon per altres regnes cristians.